

har givet sig saa frygtelige Udslag sidste Flyttedag, ikke alene her i København, men ogsaa i vore større Byer, f. Eks. Aalborg, Aarhus og Odense —, og det er da paa Tide, at vi kommer til at beskæftige os med denne Sag her paa Rigsdagen. Et gammelt Ord siger, at man ikke skal tage Hatten af, før man ser Manden, men den Mand, der her er Tale om, har vi egentlig set længe, og at vi nu endelig er naaet til at hilse paa ham her paa Rigsdagen, kan selvfølgelig kun glæde os, der, i lange Tider for øvrigt, har beskæftiget os med Boligspørgsmaalet og i det hele har set rundt omkring i Landet, hvorledes det trækker op til et skrækkeligt Uvejr paa dette Omraade.

Ogsaa jeg tror, at det er nødvendigt, at der, som den højtærede Indenrigsminister har foreslaaet, nedsættes en Kommission til at tage dette Spørgsmaal under grundig Overvejelse, en Kommission, som under sine Overvejelser kan samle alt vedrørende dette Spørgsmaal. Og det er ikke et lille Stof, der foreligger. Jeg tror, man kan sige, at det gaar med Boligspørgsmaalet nogenlunde paa samme Maade, som det gaar med Jordspørgsmaalet, at det ligger hulter til bulter. Vi har ikke noget fast Punkt at holde os til, i alt Fald med Hensyn til Statens Forhold til Boligspørgsmaalet. Det saa vi f. Eks. sidst for et Aar siden, da vi behandlede her i Tinget Forslag til Lov om Tilskud til Byggeforeninger. Hele den Forhandling viste, at denne Sag i alt Fald paa det Tidspunkt var svømmende, og det gælder derfor, mener jeg, om, at vi nu kan komme i Havn og sørge for, at denne Sag kan komme til at ligge mere fast, end hidtil har været Tilfældet.

Men jeg erindrer om, at denne Sag vedrører i Virkeligheden 3 Ministerier, Indenrigsministeriet, som nu har fremsat dette Lovforslag angaaende en Boligkommission, Finansministeren, som har fremsat det Forslag til Lov om Tilskud til Byggeforeninger, som forhaabentlig snart skal behandles, og endvidere Justitsministeren, som har med Byggelovene at gøre. Og maa jeg da med Hensyn til det sidste erindre om, at Byggelovens Bestemmelser har megen Indflydelse paa Byggeriet her i Landet. Det er nemlig saaledes, at Byggeloven og de kommunale Byggevedtægter, som stadig fastsættes i Justitsministeriet, ikke altid træffer det rette, men meget ofte ved alt for stramme Bestemmelser bidrager til at fordyre Opførelsen af Huse. Jeg tror at turde sige, at man derved

mange Steder i væsentlig Grad har hemmet Byggeriet, det Forhold, som vi netop nu lider under, og jeg vil derfor nu henlede den kommende Kommissions Opmærksomhed paa Nødvendigheden af at sørge for i alt Fald midlertidige Lempelser med Hensyn til, hvad der kræves af Lovgivningen under Opførelsen af Bygninger. Endvidere vil jeg ogsaa erindre om, at der med Hensyn til Anbringelsen af offentlige Midler og ligeledes med Hensyn til Anbringelsen af Livsforsikringssekselskabers Midler i Ejendomme kan træffes andre Bestemmelser af Ministeriet og Rigsdagen end de nu gældende, hvorved Byggeriet lettes. Jeg har for et Aars Tid siden, tror jeg, det var, da Rigsdagen havde til Behandling et Lovforslag om Livsforsikringsvirksomhed, gjort opmærksom paa, hvorledes største Delen, eller i alt Fald en meget væsentlig Del, af de Midler, der paa den Maade samles til Livsforsikring, ikke anbringes paa en saadan Maade, at de særlig kommer Smaafolk til gode. Skønt disse Midler i væsentlig Grad stammer fra Smaafolks Lommer, anvendes de paa en Maade, hvorpaa de i Virkeligheden bidrager til Huslejens Fordyrelse, medens Lovgivningsmagten meget godt kunde træffe Bestemmelser, hvorved disse store Kapitaler kunde anvendes til Fremme af et godt og sundt Byggeri, særlig til Gavn for Smaafolk. Jeg synes, at det er et rimeligt og naturligt Krav at stille, da disse Penge, som sagt, væsentlig kommer fra Smaafolk. Muligvis kunde den kommende Kommission ogsaa have sin Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold.

I det hele er der mange Sider af denne Sag, som en saadan Kommission maa have sin Opmærksomhed henvendt paa. I Lovforslagets Motiver hedder det, at Kommissionen skal overveje saavel de sociale som de økonomiske, hygiejniske og æstetiske Sider af Sagen. Ved den æstetiske Side forstås vel navnlig den arkitektoniske Side. Jeg betragter ikke denne Side af Sagen som den vigtigste, men jeg vil dog sige, at det var i høj Grad ønskeligt, om Kommissionen ogsaa for den Side af Sagen vilde gøre et Arbejde, som kunde faa Betydning i Fremtiden, saa at Kommissionen, maaske ogsaa kunde bidrage til, at vi kunde blive befriet for at se de mange grimme Bygninger, som nu om Stunder opføres rundt omkring i Landet.

Med Hensyn til den økonomiske Side af Sagen vil jeg i al Almindelighed blot udtale, at det forekommer mig, at Kommissionen maa have sin Opmærksomhed